

مقدمه:

- تغییرات در رنگ (رنگ پریدگی، قرمزی، سیانوز، بنفش و...)
- تغییر در علایم حیاتی (ضربان قلب، تنفس و پالس اکسی متری)
- علایم احشایی (تهوع، سکسکه)
- عطسه، خمیازه کشیدن

نشانه‌های استرس مربوط به دستگاه حرکتی:

- هیپوتونی، اکستانسیون در اندام‌ها
- حرکات لرزشی، پیچ و تاب خوردن
- فاصله دادن و باز کردن انگشتان دست یا پا از هم
- کمانی کردن تنه، حرکت هواپیما، سلام نظامی

نشانه‌های استرس مربوط به وضعیت خواب و بیداری:

- وضعیت‌های آشفته خواب و بیداری
- بیداری با ترس و نگرانی و گریه

نشانه‌های استرس مربوط به توجه/تعامل:

- ممکن است نوزاد چندین علامت استرس را از خود نشان دهد (اتونوم، سیستم حرکتی و خواب)
- عدم توانایی نوزاد در واکنش نشان دادن به چندین محرک خوشایند

علایم و نشانه‌های مربوط به خود تنظیمی و آرامش:

- بردن دست به سمت دهان، فشار دادن پاها به تشک
- چنگ زدن و گرفتن چیزی، قرار دادن دست‌ها یا پاها روی هم
- مکیدن انگشت دست خود یا مراقب و یا پستانک

تمامی موجودات زنده در ارتباط متقابل با محیط اطراف خود می‌باشند. خانم الس¹ به عنوان پیشگام در خواندن نشانه‌های رفتاری نوزادان نارس بستری در بخش‌های مراقبت ویژه نوزادان می‌باشد. در واقع، قسمت اعظم اوقات کاری خانم الس در بخش‌های مراقبت ویژه به **مشاهده** نوزادان نارس سپری شده است.

چارچوبی که به ما در درک و بررسی رفتار نوزاد نارس کمک می‌کند سین اکتیو تئوری نام دارد که توسط خانم الس بنیانگذاری شده است. در این نظریه رفتارهای نوزاد بر اساس عملکرد ۵ سیستم دسته بندی شده است:

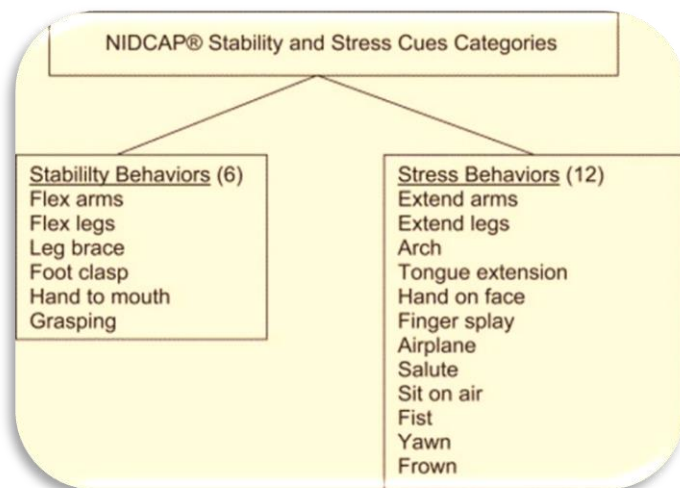
- سیستم حرکتی
- سیستم اتونوم یا خودکار
- وضعیت خواب و بیداری
- سیستم تعامل / توجه
- سیستم خود تنظیمی

تئوری سین اکتیو بیانگر این هست که این ۵ سیستم با هم کار می‌کنند و از هم تاثیر می‌پذیرند. در واقع نوزاد برای تکامل خود نیاز به سه محیط امن دارد: رحم مادر، آغوش مادر و محیط جامعه و اجتماع. پس این سه محیط باید امنیت لازم را برای تکامل مغز نوزاد فراهم کند تا انسان سالمی تحویل جامعه گردد.

نشانه‌های استرس مربوط به سیستم اتونوم:

¹ Heidi Als

Understanding Preterm Infant Behavior in NICU

تهیه و تنظیم: مرضیه سامی

تابستان ۹۸

منابع: کتاب برنامه کشوری مراقبت تکاملی نوزادان

راهکارها و مداخلات مبتنی بر نظریه سین اکتیو در پاسخ به علایم استرس:

مداخلات در مقابله با علایم استرس مربوط به وضعیت خواب و بیداری:

هدف اصلی کمک به نوزاد برای داشتن دوره‌های استراحت و خواب طولانی تر می‌باشد. مراقبت خوشه‌ای و دسته‌بندی کردن مراقبت‌ها، فراهم کردن محیطی آرام از نظر نور و صدا، مراقبت انحصاری بر اساس علایم رفتاری و نیاز نوزاد

مداخلات در مقابله با علایم استرس مربوط به وضعیت تعامل/توجه:

در زمان تغذیه نوزاد نارس همه انرژی خود را جهت هماهنگی سه عمل مکیدن، بلعیدن و تنفس می‌گذارد و انرژی بیشتری برای تعامل نخواهد داشت. پس مراقب موظف است از ارائه چندین محرک خوشایند همزمان به نوزاد نارس (نگاه کردن، صحبت کردن و تغذیه نوزاد نارس به صورت هم زمان) اجتناب نموده و نباید این زمان را برای اجتماعی شدن نوزاد در نظر گرفت.

مداخلات در حمایت از علایم خود تنظیمی:

- استفاده از نست و آشیانه مناسب جهت حفظ وضعیت جنینی
- استفاده از پستانک، قرار دادن انگشت دست مراقب یا مادر در کف دست نوزاد
- استفاده از عروسک‌های هشت پا برای تحریک رفلکس چنگ زدن و نگه داشتن چیزی در دست.
- قرار دادن انگشت نزدیک دهان، کاهش محرک‌های نور و صدا، توجه به مراقبت خانواده محور